

V Bratislave 12. januára 2016

Posudok habilitačnej práce
JUDr. Simony Ferenčíkovej, PhD.
Detencia v trestnom práve

Rozhodnutím predsedu Vedeckej rady Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy prof. JUDr. Jaroslava Ivora, DrSc., som bol vymenovaný za oponenta habilitačnej práce v habilitačnom konaní JUDr. Simony Ferenčíkovej, PhD. na tému „**Detencia v trestnom práve**“ v odbore 3.4.7 Trestné právo.

Z hľadiska výberu témy možno podotknúť, že autorka si podľa môjho názoru zvolila vysoko aktuálnu tému. Hoci od zavedenia nového ochranného opatrenia – detencie v podmienkach Slovenskej republiky uplynulo už desať rokov, doposiaľ neboli vytvorené materiálne a personálne podmienky na výkon tohto ochranného opatrenia. Aktuálnosť monografie umocňuje skutočnosť, že okrem toho, že s uplatňovaním tohto inštitútu v SR nie sú žiadne praktické skúsenosti, v odbornej literatúre absentuje ucelené monografické spracovanie predmetnej problematiky.

Posudzovaná habilitačná práca bola vydaná ako vedecká monografia, vydaná v roku 2015 Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Autorka rukopis v rozsahu 235 strán člení na úvod sedem kapitol a záver. Monografia je doplnená aj prehľadným zoznamom literatúry a vecným registrom. Monografia je vhodne logicky štruktúrovaná, jednotlivé kapitoly na seba ucelene nadväzujú, k spracovaniu autorka zvolila osvedčený metodologický postup od všeobecného k jedinečnému.

Autorka si stanovila adekvátne ciele a to analyzovať právnu úpravu detencie (či už hmotnoprávnu alebo aj procesnoprávnu) a poukázať na teoretické problémy, ktoré môžu indikovať vznik určitých aplikačných problémov. Okrem hlavného cieľa si autorka stanovila aj ďalšie čiastkové ciele. Po prečítaní monografie možno skonštatovať, že ciele

stanovené v úvode rukopisu autorka naplnila. Metódy zvolené autorkou pre spracovanie habilitačnej práce považujem za adekvátne.

V prvej kapitole sa venuje všeobecným východiskám pre ukladanie a výkon trestnoprávných sankcií. V tejto kapitole autorka okrem základných teoretických východísk prináša historický exkurz vývoja právnej úpravy ochranných opatrení na území dnešnej SR, zásady pre ukladanie ochranných opatrení a vzťahu ochranných opatrení a trestov.

Druhá kapitola sa zaoberá hmotnoprávnymi podmienkami pre ukladanie detencie. Vzhľadom na to, v SR nie sú s ukladáním detencie žiadne praktické skúsenosti, autorka podrobuje právnú úpravu v Trestnom zákone podrobnej analýze v širších súvislostiach, napr. problémom vymedzenia duševnej poruchy a s tým súvisiacim otázkam. Patričnú pozornosť venuje aj novele č. 262/2011 Z. z., ktoré podstatným spôsobom zasiahla jednak do hmotnoprávných ale aj procesných ustanovení týkajúcich sa detencie. Kapitola je vhodne vnútorne štruktúrovaná, autorka sa venuje problematike jednotlivým kategóriám páchatel'ov, ktorým možno uložiť detenciu, kategóriám trestných činov viažucich sa na dôvody ukladania detencie. Možno vyzdvihnúť aj skutočnosť, že autorka sa v primeranom rozsahu venuje aj problematike subsidiarity detencie k ochrannému liečeniu. Podľa môjho názoru autorka z hľadiska systematiky, podkapitoly 2. 6 v ktorej sa venuje problematike účelu detencie a 2. 7 venovanej problematike zákazu retroaktivity vo vzťahu k detencii by snád' bolo vhodnejšie zaradiť niekde na začiatok druhej kapitoly. Osobitne by som tu vyzdvihol, že autorka sa venuje problematike zákazu retroaktivity vo vzťahu k detencii aj vo svetle rozhodovacej činnosti ESLP (napr. prípad M. v. Germany, 17 December 2009) a nadväzujúce zmeny v nemeckej právnej úprave.

Problematika výkonu detencie je upravená v Trestnom poriadku a v spravovacom a kancelárskom poriadku pre súdy. Možno súhlasiť s názormi autorky že v slovenskej právne úprave absentujú určité aspekty výkonu detencie a že z dôvodu precíznejšie špecifikácie podmienok na výkon by bolo vhodnejšie prijať samostatný zákon, podobne ako v ČR. Aj s ďalšími kritickými názormi smerujúcim k výkonu detencie možno v zásade súhlasiť. V rámci návrhov de lege ferenda autorka navrhuje riešenie niektorých nedostatkov napr. zavedenie dôvodu povinnej obhajoby pre konaní v ktorom sa rozhoduje o uložení detencie.

Osobitné problémy pri ukladaní detencie môžu vznikáť aj so znaleckým dokazovaním, najmä otázky podmieňujúce umiestnenie osoby do detenčného ústavu napr. „či je duševná porucha, nevyliciteľná“, „či je pobyt odsúdeného na slobode pre spoločnosť nebezpečný“, resp. „do akej miery negatívny postoj odsúdeného k liečeniu môže ovplyvniť jeho výsledok.“ Autorka sa pri problematike znaleckého skúmania až príliš obsírne venuje všeobecným otázkam znaleckého dokazovania, až v podkapitole 4. 5 pristupuje k špecifikám znaleckej činnosti v kontexte ukladania detencie. V rámci tejto kapitoly sa autorka zaoberá niektorými otázkami súvisiacimi so znaleckým dokazovaním pri ukladaní detencie. Autorka spravidla zaujíma stanoviská, argumentáciu vhodne dopĺňa relevantnými rozhodnutiami českých súdov, kde sú už z ukladaním a výkonom zabezpečovacej detencie niekoľkoročné skúsenosti.

Problematike „absentujúceho“ detenčného ústavu v podmienkach SR sa venuje piata kapitola. Poukazuje na genézu príprav vybudovania detenčného zariadenia. Autorka uvádza zaujímavé informácie, že už v roku 1983 t. j. pred viac ako 30 rokmi sa uvažovalo o detenčnom zariadení v rámci psychiatrickej liečebne Plešivec. Podobne ako v predchádzajúcich kapitolách autorka predstavuje návrhy de lege ferenda na vytvorenie a fungovanie detenčného ústavu.

Posledné dve kapitoly prinášajú poznatky o systémoch pre ukladanie a výkon detencie v Českej republike a problematike psychiatrickej liečby odsúdeného v Maďarsku. Autorka tu vcelku podrobne popisuje hmotnoprávne podmienky pre ukladanie a výkon detencie v ČR, nakoľko to môže byť pre nás cenným zdrojom skúseností a inšpirácií. Práca je vhodne doplnená vybranými názormi z relevantných judikátov príslušných súdov.

Záver:

Po dôkladnom posúdení, zastávam názor, že predložená habilitačná práca JUDr. Simony Ferenčíkovej, PhD. „Detencia v trestnom práve“ spĺňa všetky požiadavky kladené na tento druh prác. Autorka preukázala, znalosť príslušných právnych noriem, ako aj odbornej literatúry. Dokazuje, že je spôsobilá zrozumiteľne a jasne formulovať svoje názory, vedecky argumentovať, odôvodniť svoje názory a vysvetliť zvolenú vedeckú problematiku.

Habilitačnú prácu odporúčam prijať ako predpoklad habilitačného konania a po úspešnej obhajobe habilitačnej práce a habilitačnej prednáške navrhujem, aby JUDr.

Simony Ferenčíkovej, PhD. bol priznaný vedecko-pedagogický titul docent v odbore 3. 4. 7 Trestné právo.

Navrhujem aby sa habilitantka v rámci obhajoby prezentovala jej názor na vzájomný vzťah ustanovenia § 2 ods. 3 Trestného zákona a § 7a Trestného zákona. V akých prípadoch sa bude pôsobnosť na ukladanie ochranných opatrení posudzovať podľa § 2 ods. 3 Trestného zákona a v akých prípadoch podľa § 7a Trestného zákona?